— МЕТРО —

О. ГЕНРІ

ОСТАННІЙ ЛИСТОК

Харків
«ФОЛІО»

ВИННА СТОРОНА

Рудоволосий, неголений, неохайний чоловік сидів у кріслі-гойдалці біля вікна. Він щойно запалив люльку й із превеликим задоволенням видував блакитні хмарки диму. Він зняв черевики та натягнув сині вицвілі хатні капці. З патологічною залежністю від щоденних новин він незграбно розгорнув вечірню газету й жадібно проковтував великі чорні заголовки, за якими слідували дрібніші деталі подій.

У суміжній кімнаті жінка готувала вечерю. Запахи бекону й свіжозвареної кави змагалися з міцними духом вечірньої люльки.

Все це відбувалося на одній з тих переповнених вулиць Іст-Сайду, на яких, щойно опустяться сутінки, Сатана починає вербувати собі послідовників. Надворі танцювала, бігала й грала в ігри незліченна кількість дітей. Деякі з них були в дранті, деякі — в чистому білому вбранні зі зав'язаними стрічками, деякі — дикі й невгамовні, як молоді соколи, деякі — сором'язливі, з лагідними личками, деякі вигукували страшно грубі слова, інші слухали в благоговінні, але невдовзі звикали; тут діти бавилися в коридорах Дому Гріха. Над ігровим майданчиком витав великий птах. Птах, відомий серед гумористів як лелека. Але мешканці вулиці Крісті були кращими орнітологами. Вони цього птаха називали стерв'ятником.

Дівчинка дванадцяти років боязко підійшла до чоловіка, який відпочивав за газетою біля вікна й сказала:

— Тату, якщо ти не дуже втомився, пограєш зі мною в шашки?

Рудоволосий, неголений, неохайний чоловік, який сидів біля вікна в домашніх капцях, нахмурився і відповів:

— Шашки. Ні, не пограю. Має право чоловік, який весь день тяжко працював, трохи відпочити, коли приходить додому ввечері? Чому б тобі не піти та не пограти на вулиці з іншими дітьми?

Жінка, яка куховарила, підійшла до дверей.

— Джоне, — сказала вона, — мені не подобається, щоб Лізі гуляла на вулиці. Вони там вчаться забагато такого, що зовсім не йде їм на користь. Вона весь день просиділа вдома. Здається, ти міг би присвятити їх трохи свого часу.

— Нехай йде до решти дітей, якщо її треба забавляти, — сказав рудоволосий, неголений, неохайний чоловік, — і не рухайте мене.

. . . . . .

— Ставлю п'ятдесят доларів до двадцяти п'яти, що поведу Енні на танці, — сказав Малюк Маллелі. — Викладайте.

Чорні очі Малюка спалахнули вогнем азарту. Він витягнув свою «пачку» грошей і ляснув об барну стійку п'ятьма десятками. Троє з чотирьох юнаків, які мусили прийняти ставку, дещо повільніше витягли свою долю. Бармен, незацікавлена сторона в парі, взяв гроші, старанно їх загорнув, записав обрубком олівця суму й запхав усе в куток каси.

— Ну тобі й перепаде, — сказав один з учасників парі, до часу сяючи від радощів.

— Це моя справа, — строго сказав Малюк. — Майку, наливай.

Після того, як всі випили, Берк — нахлібник, друг, Наставник і Великий Візир, відтягнув його до стійки чистильника взуття в куті салуну, де вирішувалися всі важливі офіційні справи Клубу Тих-Хто-Засиджувався-до-Світанку. Поки Тоні полірував світло-коричневі туфлі президента і секретаря клубу — вп'яте за день, Берк ділився мудрим словом зі своїм босом.

— Забудь про ту блондинку, Малюк, — була його порада, — бо вскочиш в халепу. Навіщо тобі кидати дівчину? Ти ніколи не знайдеш таку, як Ліз. Вона варта десятка Енні.

— Я не з прихильників Енні! — Сказав Малюк, скидаючи попіл сигарети на відполіровані носки, а тоді витираючи його об плече Тоні. — Але я мушу дати Ліз урок. Вона думає, що я їй належу. Хвалилася, що я й глянути на іншу дівчину не смію. Ліз непогана. Останнім часом трохи забагато п'є. Ну й лається, зовсім не як леді.

— Ви заручені, хіба ні? — спитав Берк.

— Ну так. Може, наступного року одружимось.

— Я бачив, як ти змусив її вперше в житті випити пива, — сказав Берк. — Це було два роки тому, коли вона приходила на ріг Крісті з непокритою головою, щоб зустрітись з тобою після вечері. Тоді вона була тихіше води, слова не могла сказати, щоб не почервоніти.

— Ну, а тепер вона буває запальною, — сказав Малюк. — Ненавиджу ревнощі. Тому і йду на танці з Енні. Я їй покажу.

— Ну, все одно, обережніше, — наостанок сказав Берк. — Якби Ліз була моєю дівчиною, і я збирався на танці з якоюсь Енні, то підготував би кольчугу під парадний костюм.

Землею лелек-стерв'ятників блукала Ліз. Її чорні очі люто, але неуважно роздивлялися натовп. Час від часу вона наспівувала якісь безглузді пісеньки. А поміж тим стискала зуби й сичала міцні слівця, яких її навчив Іст-Сайд.

Спідниця Ліз була зі зеленого шовку. Її блузка була в коричневу й рожеву клітинку, по фігурі й за модою. Вона мала перстень з величезними фальшивими рубінами і медальйон, який звисав на довгому срібному ланцюжку. Її збиті туфлі на високих каблуках не знали про чистку. Її широкий капелюх навряд чи пройшов би в бочку борошна.

Ліззі зайшла в кафе «Синя Сойка» через вхід «для своїх». Там вона сіла за столик і вдарила по кнопці з виглядом міледі, яка дзвонить по екіпаж. Підійшов офіціант і звернувся фамільярно, але чемно. Ліз, вигинаючись, розправила шовкову спідницю. Ліз брала своє сповна. Тут вона могла розпоряджатися, тут їй прислуговували. Це було все, що з жіночих привілеїв їй пропонував світ.

— Віскі, Томмі, — сказала вона так, як шепочуть: «Шампанського, Джеймсе» її посестри в іншій частині міста.

— Звичайно, міс Ліззі. А до нього?

— Зельтерську. І скажи, Томмі, Малюк сьогодні заходив?

— Е-е, ні, міс Ліззі, сьогодні я його не бачив.

Звертання «Міс Ліззі» звучало багато разів, бо всі знали, що Малюк вимагає, аби неухильно дбали про честь його нареченої.

— Я його шукаю, — сказала Ліз після того, як їй під носа поставили склянку зельтерської води. — Мені не подобаються його розмови про те, що він поведе Енні Карлсон на танці. Ну й нехай. От щур! Я його шукаю. Ти мене знаєш, Томмі. Ми з Малюком два роки заручені. Подивись на каблучку. П'ять сотень коштувала, так він сказав. Нехай веде її на танці. А що я робитиму? Виріжу йому серце. Ще одне віскі, Томмі.

— Я б не слухав такі чутки, міс Ліззі, — улесливо сказав офіціант. — Малюк Маллелі не може кинути таку дівчину, як ви. Ще зельтерської?

— Два роки, — повторила Ліз, впадаючи в сентиментальність під впливом магічної дії алкоголю. — Вечорами я завжди бавилася на вулиці, бо вдома мені не було чим зайнятися. Довгий час я просто сиділа на сходах, дивилася на вогні та людей, які проходили повз. А тоді одного вечора з'явився Малюк, і я зразу в нього втріскалася. Коли він перший раз змусив мене випити, я всю ніч проплакала вдома, й дістала за те, що від мене стільки шуму. А тепер … скажи, Томмі, ти бачив цю Енні Карлсон? Нехай подякує перекису водню. О та, я його шукаю. Скажеш Малюку, коли він з'явиться? Я? Я виріжу йому серце. Залиш це мені. Ще віскі, Томмі.

Трохи непевно, але з пильним оком Ліз пішла вулицею. На порозі цегляного будинку сиділо кучеряве дитя, розглядаючи заплутану мотузку. Ліз опустилася поряд, з кривою посмішкою на розпашілому обличчі. Але її очі нараз стали ясними та простими.

ЗМІСТ

Винна сторона. *Переклад Х. Кунець* 3
За світлофором. *Переклад Х. Кунець* 9
Сон лицаря літньої ночі. *Переклад Х. Кунець* 16
Останній листок. *Переклад В. Горбатька* 21
Граф і весільний гість. *Переклад Х. Кунець* 28
Країна втечі. *Переклад Х. Кунець* 34
Пором нездійсненних бажань. *Переклад Х. Кунець* 42
Розповідь брудної десятки. *Переклад Х. Кунець* 47
Елсі в Нью-Йорку. *Переклад Х. Кунець* 52